Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

KUJAWSKO-POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BYDGOSZCZY
Sekretariat Wojewody
Wpłynęło: 26. 03. 2025
RUP – 70435
WOLNO – S.1282
Nr .....

Warszawa, 25 marca 2025 r.
znak sprawy: DOS.dws.071.26.2025
e-mail: Izabela.Wroblewska@minrol.gov.pl

KUJAWSKO-POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Bydgoszczy
Wydział Rolnictwa i Środowiska
wpłynęło: 26. 03. 2025
nr .....

Pan
Michał Sztybel
Wojewoda Kujawsko-Pomorski

Dotyczy: pisma z 21 lutego 2025 r., znak WRS.I.7160.4.1.2025.

Szanowny Panie Wojewodo,

w odpowiedzi na ww. pismo, dotyczące wniosków wypracowanych przez Zespół Doradczy Wojewody ds. Wsi i Rolnictwa oraz postulatów związanych z aktualną sytuacją w rolnictwie, przekazanych przez członków Zespołu, poniżej przedstawiam informacje.

Odnośnie do wniosków wypracowanych przez Zespół:

Ad 1. W związku z planowaną zmianą w postaci wdrożenia do dnia 31 grudnia 2025 roku nowego uregulowania planistycznego w postaci planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego, proponujemy wydłużenie terminu realizacji tego obowiązku tak, aby nie doszło do zablokowania inwestycji rolniczych.

Aktualnie przez Ministra Rozwoju i Technologii procedowany jest projekt ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, którego celem jest przede wszystkim zmiana terminu obowiązywania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Termin obowiązywania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin określony w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw zostanie wydłużony do 30 czerwca 2026 r.

Ad 2. Postulujemy utworzenie sieci mobilnych laboratoriów do sprawdzania jakości produktów rolniczych, dzięki czemu możliwa byłaby szybka weryfikacja ich jakości (...)

Na podstawie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych[1], podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS)

sprawuje nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych, w tym przeprowadza kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych w produkcji i obrocie, w tym wywożonych za granicę, kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w tym kontrolę graniczną tych artykułów, a także zajmuje się dokonywaniem oceny i wydawaniem świadectw w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (art. 17 ust. 1 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych). System kontroli żywności IJHARS zapewnia konsumentom dostęp do rzetelnych informacji na temat artykułów rolno-spożywczych oraz zapobiega nieuczciwym praktykom rynkowym. Ułatwia on również wymianę handlową zarówno z państwami trzecimi, jak i na obszarze jednolitego rynku wewnętrznego UE.

Pojęcie jakości handlowej zostało wyjaśnione w ustawie o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych [(1)] i oznacza ono cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte innymi wymaganiami: sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi (art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych).

Obecnie bazę laboratoryjną IJHARS stanowi 7 wyspecjalizowanych i akredytowanych laboratoriów, których siedziby mieszczą się w: Białymstoku, Gdyni, Kielcach, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu i Warszawie. Laboratoria te zapewniają sprawne przeprowadzenie badań próbek pobranych w ramach kontroli urzędowych oraz oceny jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Na mocy ustawy[(1)] funkcjonuje mechanizm dający możliwość oceny artykułów rolno-spożywczych na wniosek zainteresowanego podmiotu, np. przedsiębiorcy lub rolnika z województwa kujawsko-pomorskiego. W tym celu należy zwrócić się do wojewódzkiego inspektora JHARS.

Zgodnie z art. 31 ww. ustawy, ocena polega na sprawdzeniu, czy artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania w zakresie jakości handlowej określone w przepisach o jakości handlowej oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Ocena jakości handlowej obejmuje m.in.:

- sprawdzenie dokumentów umożliwiających identyfikację artykułu rolno-spożywczego, atestów jakościowych, wyników badań laboratoryjnych oraz innych dokumentów świadczących o jego jakości handlowej,
- pobranie próbek i wykonanie badań laboratoryjnych,

- sprawdzenie opakowania, oznakowania, prezentacji artykułu rolno-spożywczego oraz warunków jego przechowywania i transportu,
- oględziny artykułu rolno-spożywczego.

Za dokonanie oceny oraz przeprowadzenie koniecznych do wykonania oceny badań i wystawienie świadectwa pobierane są opłaty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat[2]. Ostateczne koszty badań wylicza laboratorium IJHARS na podstawie stawek z ww. rozporządzenia. Po dokonaniu oceny, wojewódzki inspektor JHARS wydaje świadectwo jakości handlowej, które jest gwarancją spełnienia wymagań jakości handlowej przez oceniany artykuł rolno-spożywczy, co z kolei ułatwia eksport polskich wyrobów na rynki zagraniczne oraz ich obrót na rynku wewnętrznym (unijnym).

W 2024 r. IJHARS wydała ogółem 1024 świadectwa jakości handlowej, w tym 929 świadectw dla artykułów rolno-spożywczych wywożonych z Polski, to jest:

- 580 świadectw w ramach eksportu obejmujące głównie: wyroby cukiernicze i ciastkarskie, czekoladę, przetwory owocowe i warzywne, koncentraty spożywcze, mleko w proszku, kawę i herbatę, napoje spirytusowe oraz 349 świadectw w ramach reeksportu obejmujące głównie: przetwory owocowe i warzywne, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, czekoladę, koncentraty spożywcze, napoje bezalkoholowe, kawę, herbatę przyprawy, przekąski oraz pasty i kremy z orzechów,
- 56 świadectw dla towarów wyprodukowanych w kraju - oceną objęto głównie: ziarno zbóż, przetwory mięsne, mleczne, rybne, owocowe, jaja, wyroby cukiernicze, ciastkarskie i piekarnicze, wyroby garmażeryjne, napoje bezalkoholowe i spirytusowe, warzywa, miody,
- 36 świadectw potwierdzających prawidłową jakość badanej żywności przeznaczonej dla wojska - przedmiotem oceny były przetwory: mięsne, mleczne, drobiowe, warzywne, wyroby garmażeryjne świeże i mrożone,
- 3 świadectwa dla towarów importowanych - przedmiotem oceny były wyroby cukiernicze.

Z oceny dotychczasowych działań kontrolnych i potrzeb wynika, że IJHARS posiada wystarczające zaplecze laboratoryjne, zaś analiza sytuacji w świetle 2024 r. wskazuje na stosunkowo niskie zainteresowanie rolników w zakresie przedmiotowej oceny. Dodatkowo uruchomienie „laboratoriów mobilnych" wymagałoby wysokich nakładów finansowych oraz dodatkowych zasobów kadrowych.

Ponadto warto zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

1. Laboratoria urzędowe wykonując swoje zadania muszą stosować się do wymagań stawianych laboratoriom akredytowanym zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025, co wymusza określony i rzetelny sposób postępowania. Realizacja badań w „laboratorium

mobilnym" to nie tylko zakup pojazdu wraz z niezbędnym wyposażeniem laboratoryjnym (wyposażeniem pomiarowym, pomocniczym), ale również szereg działań, które należałoby podjąć przed przejściem procesu akredytacji, tj. przeprowadzenie badań weryfikacyjnych (walidacyjnych) dla metod badawczych, które miałyby być realizowane w „laboratorium mobilnym", w tym realizacja wewnętrznego i zewnętrznego potwierdzenia ważności wyników, niezbędnego do uzyskania akredytacji; zmianę dokumentów systemu zarządzania, związaną ze zmianą warunków przeprowadzenia badań laboratoryjnych. Przygotowanie i akredytacja takich jednostek to około 1,5 do 2 lat.

2. Istotne jest, aby badania wykonywane były metodami odwoławczymi, co w przypadku niektórych parametrów uniemożliwia prowadzenie ich w „laboratorium mobilnym".
3. Nie wszystkie badania będą możliwe do zrealizowania w „laboratorium mobilnym" (np. oznaczanie zawartości kwasu erukowego w rzepaku, oznaczanie wilgotności w zbożach metodą odwoławczą).
4. W przypadku uzyskania wyniku niezgodnego z przepisami/deklaracją wtórnik próbki celem badania odwoławczego należy przesłać do innego laboratorium akredytowanego, a więc wykonanie całości badań w „laboratorium mobilnym" nie zawsze będzie możliwe.
5. Przemieszczenie „laboratorium mobilnego" do miejsca aktualnych potrzeb również wymagać będzie czasu i środków.
6. Aspekty związane z badaniem tzw. niebezpiecznych substancji i ochrony zdrowia nie leżą w kompetencjach IJHARS.

Biorąc pod uwagę powyższe, brak jest uzasadnienia do rozpoczęcia opisanej we wnioskach inwestycji. Zakup, akredytacja oraz utrzymanie tzw. „laboratoriów mobilnych" są niecelowe, z uwagi na posiadane przez IJHARS wystarczające zaplecze laboratoryjne, które pozwala na obsługę zarówno kontroli urzędowych, jak i w ramach procedury oceny jakości handlowej. Najbardziej uzasadnione merytorycznie i ekonomicznie wydaje się wykonywanie analiz fizyko-chemicznych w już istniejących stacjonarnych laboratoriach GIJHARS, dysponujących odpowiednim potencjałem analitycznym, szerokim zakresem wykonywanych analiz oraz wykwalifikowanym i kompetentnym personelem, zarówno w kontekście kontroli urzędowych, jak i w ramach oceny realizowanej na wniosek.

Ponadto organizacja laboratoriów urzędowych z obszaru prawodawstwa weterynaryjnego określona została w ustawie o Inspekcji Weterynaryjnej (IW)[3]. Zgodnie z art. 25 tej ustawy w celu zapewnienia jednolitego sposobu przeprowadzania badań laboratoryjnych dla celów kontroli urzędowych, określonych w rozporządzeniu 2017/625[4], tworzy się system laboratoriów urzędowych, obejmujący:

1) laboratoria urzędowe w rozumieniu art. 37 rozporządzenia 2017/625:

a) zakłady higieny weterynaryjnej, w tym pracownie badania mięsa na obecność włośni,
b) laboratoria państwowych instytutów badawczych,
c) laboratoria weterynaryjne wchodzące w skład innych niż wymienione w lit. a jednostek organizacyjnych Inspekcji,
d) inne laboratoria zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii;

2) krajowe laboratoria referencyjne w rozumieniu art. 100 rozporządzenia 2017/625.

Badania wykonywane w wyżej opisanym systemie laboratoriów urzędowych są związane z realizacją zadań, o których mowa w art. 3 ust.1 ustawy o IW, w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.

Krajowe laboratoria referencyjne wykonują zadania, określone w art. 101 rozporządzenia 2017/625, które są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

Badania urzędowe przeprowadzane w ramach kontroli urzędowych przez IW mogą być wykonywane przez laboratoria urzędowe wyznaczone do przeprowadzenia takich analiz przez Głównego Lekarza Weterynarii. W celu ich wyznaczenia laboratoria te muszą, spełniać wymagania określone w art. 37 ust. 4 rozporządzenia 2017/625.

Ponadto laboratoria urzędowe są poddawane w zakresie stosowanych metod badawczych regularnym badaniom biegłości lub międzylaboratoryjnym badaniom porównawczym oraz kontrolom w zakresie sprzętu i odczynników stosowanych do tych badań, udziału w badaniach porównawczych oraz wyboru metod do akredytacji, przeprowadzanym przez laboratoria referencyjne.

Odnośnie do postulatów przekazanych przez członków Zespołu:

Ad 1. Wniosek o dofinansowanie dla producentów trzody chlewnej w związku z trudnościami w branży oraz spadkiem pogłowia i cen skupu.

W Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), w ramach płatności bezpośrednich, przewidziane zostało wsparcie do zwierząt we wszystkich dopuszczonych przepisami UE sektorach, tj. wołowiny i cielęciny (płatność do bydła), mleka i przetworów mlecznych (płatność do krów), mięsa baraniego i mięsa koziego (płatność do owiec i płatność do kóz). Producenci trzody chlewnej mogą korzystać z pozostałych płatności dostępnych w PS WPR, w tym ekoschematu Dobrostan zwierząt oraz z interwencji Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie.

Ekoschemat Dobrostan zwierząt

Wsparcie w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt ma na celu zachęcenie rolników do stosowania podwyższonych warunków dobrostanu zwierząt. W ramach tej interwencji płatnością dobrostanową objęte zostały m.in. lochy i tuczniki.

W odniesieniu do świń rolnik jest zobowiązany do realizacji jednej z dwóch praktyk polegających na zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach:

- co najmniej o 20% (lochy 3,9 pkt/szt., tuczniki 0,4 pkt/szt.) lub
- co najmniej o 50% (lochy 9,3 pkt/szt., tuczniki 0,6 pkt/szt.).

W przypadku realizacji praktyki polegającej na zwiększonej powierzchni bytowej, rolnik może dodatkowo realizować praktyki:

- utrzymywanie na ściółce (lochy 1,6 pkt/szt., tuczniki 0,6 pkt/szt.),
- późniejsze odsadzanie prosiąt (lochy 2,7 pkt/szt.),
- utrzymywanie w cyklu zamkniętym (tuczniki 0,3 pkt/szt.),
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP z tytułu ograniczonego stosowania antybiotyków w tym systemie (lochy 1,9 pkt/szt., tuczniki 0,5 pkt/szt.).

Wartość punktu płatności dla każdej kampanii ustalona jest wg kursu EUR/PLN z ostatniego dnia września oraz liczby zwierząt (zatwierdzonych), które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów, ustalonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) na podstawie danych zawartych w IRZ Plus. Szacunkowa wartość 1 pkt wynosi 22,47 Euro czyli ok. 100 zł (1 EUR = 4,45 PLN).

Dodatkowo, w związku z nowelizacją rozporządzenia dobrostanowego, od kampanii 2025 r. w ekoschemacie Dobrostan zwierząt zostaną wprowadzone korzystne dla rolników zmiany w zakresie wariantu Dobrostan tuczników, tj.:

- zwiększenie z 50 km do 100 km dopuszczonej odległości pochodzenia tuczników kwalifikujących się do płatności dobrostanowej, oraz
- obniżenie współczynnika przeliczania tuczników na DJP z poziomu 0,3 do poziomu 0,1, dzięki czemu wsparcie dobrostanowe będzie przyznawane do większej niż dotychczas liczby sztuk fizycznych tych zwierząt w gospodarstwie.

Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne

Wsparcie w ramach interwencji Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie przyznawane jest do zagrożonych ras zwierząt, między innymi świń objętych programem ochrony zasobów genetycznych prowadzonym przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy (IZ-PIB) w Krakowie. Jednym z warunków uczestnictwa w programie prowadzonym przez IZ-PIB jest objęcie oceną wartości użytkowej zwierząt.

Płatność przysługuje przez okres 5 lat do sztuki zwierzęcia dla następujących ras świń – puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra. Stawka płatności: 1335 zł/szt.

Odnośnie do części dotyczącej propozycji działań członkowie Zespołu odnoszą się do interwencji Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwieszających konkurencyjność (produkcja prosiąt), proponując:

1. Umożliwienie dofinansowania do budowy chlewni już rozpoczętych, tj. przed dniem złożenia WOPP w ramach PS WPR 2023-2027;
2. Zwiększenie intensywności pomocy do 80%;
3. Zwiększenie progu wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku wyjściowym do 300 tys. euro.

W ramach interwencji I.10.1.1 *Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)* (I.101.1.1) uzyskanie dofinansowania do budowy chlewni jest możliwie tylko w ramach obszaru B. Należy podkreślić, że wsparcie to można uzyskać wyłącznie na operacje dotyczące produkcji ekologicznej w gospodarstwach prowadzących produkcję ekologiczną, polegające m.in. na budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do produkcji ekologicznej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, stosowaniu rozwiązań rolnictwa precyzyjnego, w tym w budynkach lub budowlach służących do produkcji ekologicznej, zapewnieniu wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt. W obszarze B preferowane są operację dotyczące ekologicznej produkcji zwierzęcej.

Ad 1. Dla interwencji inwestycyjnych zaprogramowanych zgodnie z art. 73 rozporządzenia (UE) nr 2021/2115 oraz finansowanych w formie dotacji (w tym I.10.1.1), określono wykaz kosztów niekwalifikujących się do wsparcia (w wytycznych podstawowych w zakresie pomocy finansowej w ramach PS WPR w oparciu o treść PS WPR). W 10.1.1 za niekwalifikowalne uznaje się m.in. koszty poniesione przed dniem, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów ogólnych – przed dniem 1 stycznia 2023 r. Odnosząc się do propozycji (pkt 1 powyżej), refundacja kosztów poniesionych przed dniem złożenia WOPP może dotyczyć tylko kosztów ogólnych, poniesionych nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2023 r.

Ad 2 i 3. Biorąc pod uwagę cel interwencji I.10.1.1, maksymalne wysokości pomocy na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo w ramach czterech obszarów oraz dostępne ograniczone środki na jego realizację nie zakładamy obecnie zmian w tej interwencji we wskazanym zakresie.

W celu wsparcia odbudowy pogłowia świń w Polsce, w 2024 r. do oferty Funduszu Gwarancji Rolnych Plus wprowadzono ofertę wsparcia dedykowaną tej branży w formie wsparcia zwrotnego (kredytów preferencyjnych). Wsparcie jest realizowane w ramach interwencji I 10.1.2.

„Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność - Instrumenty finansowe" PS WPR na lata 2023-2027.

Wsparcie polega na gwarancji spłaty kredytu udzielanego przez banki komercyjne lub spółdzielcze, przeznaczonego na budowę, rozbudowę i modernizację chlewni, w tym instalację elektryczną i wodnokanalizacyjną (roboty budowlane i zakup materiałów budowlanych) oraz wyposażenie chlewni. Dodatkowo udzielana jest dotacja na spłatę odsetek.

Wsparcie obejmuje wyłącznie inwestycje dotyczące zwiększenia i utrzymania pogłowia loch wraz z produkcją prosiąt i warchlaków pochodzących od loch utrzymywanych w gospodarstwie, w tym również utrzymywanych w cyklu zamkniętym.

Parametry wsparcia dla producentów trzody chlewnej:

- gwarancja do 80% kwoty kredytu pozostającego do spłaty;
- maksymalna wartość gwarancji do kwoty 9 mln zł;
- dotacja na spłatę odsetek za rolnika przez pierwsze 4 lata: pierwsze 2 lata - 100% odsetek, przez kolejne 2 lata - 50% odsetek;
- maksymalny okres objęcia kredytu gwarancją do 15 lat;
- gwarancja udzielana bezpłatnie.

Należy podkreślić, że nie została określona maksymalna kwota kredytu.

Oferta, pod nazwą Agromax, jest dostępna w bankach kredytujących, które podpisały umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego: https://www.bgk.pl/male-i-srednie-przedsiebiorstwa/zabezpieczenie-finansowania/gwarancja-agromax/#c39594.

Ponadto w zakresie kontroli mięsa 29 stycznia br. MRiRW zwróciło się z wnioskiem do Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artkułów Rolno-Spożywczych o wdrożenie przez IJHARS wzmożonych kontroli mięsa wieprzowego oferowanego do sprzedaży w sklepach wielkopowierzchniowych (w zakresie jakości handlowej oraz oznakowania krajem pochodzenia, w szczególności mięsa pochodzącego z Niemiec). W zakresie znakowania mięsa kontrola IJHARS wykazała nieprawidłowości w odniesieniu wyłącznie do mięsa oferowanego konsumentowi finalnemu luzem (9,8 % ogółu skontrolowanych partii). Dotyczyły one przede wszystkim rozbieżności pomiędzy podanym w oznakowaniu krajem pochodzenia, a przedstawioną dokumentacją oraz nieumieszczenia w miejscu sprzedaży informacji o miejscu chowu i miejscu uboju wraz z grafiką przedstawiającą flagę państwa pochodzenia. Wyniki te potwierdzają konieczność weryfikacji w trakcie kontroli IJHARS informacji udostępnianych konsumentowi w miejscu sprzedaży ze szczególnym uwzględnieniem kraju pochodzenia mięsa.

Ad 2. Wniosek o wzmocnienie Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS).

Resort rolnictwa podejmuje szereg działań w celu zapewnienia rozwoju potencjału merytorycznego i instytucjonalnego IJHARS, w szczególności w zakresie możliwości analitycznych laboratoriów, systemu oceny i kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz efektywności realizowanych zadań.

Dzięki staraniom MRiRW, z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności – KPO (część inwestycji A2.4.1) zostało przyznane wsparcie finansowe GIJHARS w kwocie 12 mln zł netto, przeznaczone na modernizację infrastruktury analityczno-laboratoryjnej tej inspekcji. Środki finansowe pozwolą na zakup nowoczesnego sprzętu pomiarowo-badawczego oraz realizację robót budowlanych związanych z modernizacją specjalistycznych pomieszczeń do analiz. Przedsięwzięcie zostało zaplanowane na lata 2023-2025. Efektem inwestycji w ramach KPO będzie zwiększenie możliwości analitycznych w zakresie badania jakości artykułów rolno-spożywczych, w tym artykułów importowanych. Wspierane inwestycje będą służyły przede wszystkim zwiększeniu wykrywalności oszustw żywnościowych w celu ochrony ekonomicznych interesów konsumentów oraz producentów żywności.

Ad 3. Zwalczanie chorób zakaźnych.

Działania w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej realizuje Inspekcja Weterynaryjna (IW) w oparciu o obowiązujące przepisy unijne i krajowe, w tym w szczególności:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt")[5] wraz z rozporządzeniami wykonawczymi i delegowanymi UE do tego rozporządzenia,
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania[6],
- ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt[7] oraz akty wykonawcze wydane na jej podstawie.

W przypadku podejrzenia lub wyznaczenia ognisk choroby zakaźnej zwierząt objętej obowiązkiem zwalczania na terytorium Polski (np. ASF, ND, FMD) działania podejmowane są przez organy IW, która wdraża odpowiednie środki administracyjne przewidziane podczas zwalczania danej choroby, wynikające z ww. przepisów prawa. Powiatowy lekarz weterynarii (PLW) lub wojewoda, w sytuacji, gdy występuje niebezpieczeństwo rozprzestrzeniania się choroby posiadają możliwość wprowadzenia w drodze aktu prawa miejscowego (rozporządzenia)

konkretnych środków administracyjnych, a ich dobór uzależniony jest od analizy ryzyka związanej z oceną aktualnej sytuacji epizootycznej na danym terenie.
Koordynacja działań IW odbywa się na poziomie Głównego Lekarza Weterynarii.

Z kolei kluczowe działania w terenie realizowane są na poziomie lokalnym tj. powiatów i, w zależności od stopnia nasilenia epizoocji, województw. Działania różnych służb na szczeblu powiatowym i wojewódzkim są koordynowane przez gminne, powiatowe i wojewódzkie zespoły zarządzania kryzysowego.

1. Odnosząc się do postulatów dotyczących afrykańskiego pomoru świń (ASF) należy wskazać, że w zakresie działań prewencyjnych prowadzone są:

a) Kontrole gospodarstw utrzymujących świnie (w 2024 r. skontrolowano 79 983 gospodarstwa utrzymujące świnie), a w przypadku nieprawidłowości podejmowane są odpowiednie działania.
b) Kampanie informacyjne realizowane przez IW oraz ODR mające na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa na temat ASF (akcje informacyjnie, szkolenia, konferencje, programy TV i radiowe oraz ulotki).
c) Odstrzał sanitarny dzików na podstawie aktów prawa miejscowego – w 2024 r. w odstrzale sanitarnym pozyskano 82 836 dzików, a w 2025 r. - 8 333 dziki[1].
d) Akcje poszukiwań padłych dzików - w 2024 r. przeprowadzono 15 235 zorganizowanych akcji poszukiwań dzików, w tym 467 akcji z udziałem psów tropiących, 164 akcje z użyciem dronów, 68 akcji z łącznym udziałem dronów i psów tropiących. Przeszukano ok. 10 237 808 ha terenu oraz znaleziono 873 padłe dziki (w tym w stanie rozkładu).
e) Kontrole bioasekuracji w obwodach łowieckich, wspólnie z zarządcami/dzierżawcami obwodów łowieckich w związku z gromadzeniem tusz odstrzelonych dzików w punktach przetrzymywania tusz. (w 2024 r. wykonano 5448 kontroli).
f) Monitoring ASF u dzików i świń w celu wczesnego wykrywania zakażenia i szybkiego wdrożenia działań zmierzających do przerwania łańcucha szerzenia się choroby i jej zwalczenia.

W kwestii metod szybkiego reagowania należy podkreślić, że zwalczanie ASF oraz innych chorób zakaźnych zwierząt opiera się na jak najszybszym podjęciu działań, w pierwszej kolejności mających na celu potwierdzenie choroby, a następnie jej likwidację. Środki związane z likwidacją choroby są wdrażane przez IW w ognisku choroby niezwłocznie, zgodnie z obowiązującymi procedurami, w oparciu o ww. przepisy.

[1] Stan na 17 lutego 2025 r.

Warto podkreślić, że istotną rolę w szybkim wykryciu i likwidacji choroby w stadzie odgrywają nie tylko lekarze weterynarii, ale także posiadacze zwierząt. Niezwłoczne zgłoszenie do lekarza weterynarii niepokojących objawów występujących u zwierząt umożliwia szybkie podjęcie działań i ogranicza ryzyko zawleczenia choroby do innych gospodarstw. Ważny jest także aspekt bioasekuracji gospodarstw, w których utrzymywane są zwierzęta. Dlatego też gospodarstwa utrzymujące świnie mogą skorzystać ze wsparcia na inwestycje dotyczące bioasekuracji, w tym wykonanie ogrodzenia chlewni i zakup urządzeń służących bioasekuracji.

Ponadto w zakresie bioasekuracji producenci świń mogą ubiegać się o pomoc, która ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie na refundację bieżących wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją. Refundacji podlega aktualnie 100 proc. wydatków w tym zakresie.

2. Odnosząc się do postulatów dotyczących choroby niebieskiego języka (BTV) informuję, że w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2018/1882[8] wymieniono zakażenie BTV jako chorobę kategorii C+D+E dla serotypów od 1 do 24. Oznacza to m.in., że zastosowanie immunologicznych weterynaryjnych produktów leczniczych (szczepionek) przeciwko zakażeniom wirusem choroby niebieskiego języka jest zasadniczo dobrowolne. Podejmując ewentualną decyzję o szczepieniu stada warto uwzględnić ww. uwarunkowania oraz skonsultować się z lekarzem weterynarii, który opiekuje się zwierzętami, jak również zasięgnąć informacji u właściwego terytorialnie powiatowego lekarza weterynarii.

W odniesieniu do kwestii monitorowania BTV w Polsce realizowane są badania kontrolne bydła, owiec i kóz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt[9].

Ponadto w pierwszej dekadzie września 2024 r. wdrożony został doraźny monitoring entomologiczny wektorów wirusa BT - kuczmanów. Równocześnie prowadzone są kontrole przywozu do Polski zwierząt z gatunków wrażliwych.

Odnosząc się do kwestii dotyczących podnoszenia świadomości informuję, że prowadzona jest także szeroko zakrojona akcja informacyjna dotycząca choroby, zagrożeń oraz sposobów ich ograniczania. Wiadomości publikowane są w mediach ogólnopolskich, lokalnych, na stronach internetowych IW.

Materiały szkoleniowe zostały również przekazane Krajowej Izbie Lekarsko - Weterynaryjnej z przeznaczeniem dla lekarzy weterynarii wolnej praktyki. Ponadto wojewódzcy i powiatowi

lekarze weterynarii otrzymali wytyczne w sprawie postępowania na wypadek wystąpienia tej choroby w gospodarstwach.

3. Rzekomy pomór drobiu (ang. Newcastle disease, ND) stanowi ogólnoświatowy problem dla branży drobiarskiej, powodując ogromne straty ekonomiczne w chowie i hodowli drobiu, co przekłada się na produkcję jaj i mięsa drobiowego. Zgodnie z klasyfikacją chorób zakaźnych w UE, na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2018/1882[8], rzekomy pomór drobiu jest chorobą kategorii A+D+E, co oznacza, że jest to jednostka chorobowa, która podlega obowiązkowemu zwalczaniu i wszystkie państwa członkowskie UE zobowiązane są do podjęcia natychmiastowych środków mających na celu likwidację ognisk tej choroby.

W przypadku ND możliwe jest zabezpieczenie stada drobiu przed chorobą w wyniku szczepień i wytworzenie wysokiej miejscowej i ogólnej odporności zapobiegającej zachorowaniom i upadkom. Aktualnie w Polsce aktów prawa miejscowego realizowane są obowiązkowe szczepienia przeciwko ND na terenie wybranych województw.

W odniesieniu do postulatu dotyczącego wsparcia na bioasekurację należy zauważyć, że hodowców drobiu obowiązują przepisy o środkach bioasekuracji określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków[10]. Stosowanie się do tych zasad jest istotne dla zapobiegania chorobom zakaźnym drobiu takim jak grypa ptaków, ale również takich jak ND. Należy podkreślić, że większość z tych wymagań nie wiąże się z koniecznością ponoszenia dodatkowych nakładów finansowych i wiąże się z opracowaniem i przestrzeganiem w gospodarstwie określonych procedur. Aktualnie nie przewiduje się dodatkowych form wsparcia dedykowanych dla gospodarstw utrzymujących drób w związku tą chorobą.

4. W odniesieniu do pryszczycy (FMD) wyjaśniam, że od samego początku polskie służby weterynaryjne współpracują z organami władz weterynaryjnych Niemiec oraz Komisji Europejskiej (KE). Niemieckie służby weterynaryjne na bieżąco przekazują służbom polskim informacje dotyczące wyników prowadzonych badań zarówno u zwierząt gospodarskich, jak i dzikich.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca pryszczycy w Niemczech od 10 stycznia br. nie uległa zmianie i nie stwierdzono nowych ognisk FMD (wg stanu na 19.03.2025).

Polskie służby weterynaryjne, we współpracy z innymi instytucjami, podejmują szeroko zakrojone działania prewencyjne i pozostają w stałej gotowości.

Zwołano sztab kryzysowy w Głównym Inspektoracie Weterynarii oraz wojewódzkie zespoły zarządzania kryzysowego w Szczecinie, Zielonej Górze i Wrocławiu.

Postawiono w stan gotowości IW w trzech województwach, w tym m.in. podjęto decyzje o wzmocnieniu fizycznych dyżurów pracowników IW na przejściach granicznych. Pracownicy tej Inspekcji są obecni na przejściu w czasie nie krótszym niż 16 godzin na dobę przez 7 dni w tygodniu.

Wszystkie przesyłki podlegające kontrolom weterynaryjnym, transportowane na/przez terytorium Polski z terytorium Niemiec są na bieżąco weryfikowane w systemie TRACES. Wprowadzono rygorystyczne kontrole transportów zwierząt wjeżdżających na terytorium Polski. Kontrole prowadzone są przez Policję, Straż Graniczną, Inspekcję Transportu Drogowego, Krajową Administrację Skarbową - we współpracy z IW.

Kontrolom przeprowadzanym przez IW podlegają także przesyłki mięsa wieprzowego wprowadzane do polskich zakładów rozbioru, przetwórstwa mięsa czy chłodni składowych, zwłaszcza w sytuacji odnotowywania wzrostu intensywności przywozu.

Wprowadzono także obowiązkową dezynfekcję środków transportu na zachodniej granicy Polski oraz zapewniono operacyjny zapas środków odkażających.

Postawiono w stan gotowości laboratorium Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego mogące wykonać badania w kierunku pryszczycy.

Dodatkowo wszystkie próbki kierowane do badań na obecność wirusa choroby niebieskiego języka pobrane od zwierząt z objawami choroby oraz na obecność wirusa afrykańskiego pomoru świń pobrane od dzików z odstrzału sanitarnego, są badane także w kierunku obecności wirusa pryszczycy.

Wdrożono także procedury informacyjno - komunikacyjne dotyczące zagrożenia pryszczycą, którymi objęci są hodowcy świń i przeżuwaczy, przemysł mięsny oraz lekarze weterynarii wolnej praktyki w Polsce oraz inne docelowe grupy zawodowe, w tym służby patrolujące przewozy zwierząt na okoliczność kontroli dokumentacji towarzyszącej przesyłkom.

Równocześnie w związku z potwierdzeniem w dniu 6 marca br. ogniska pryszczycy na terytorium Węgier, polskie służy weterynaryjne podjęły analogiczne działania w woj. małopolskim, podkarpackim, śląskim i opolskim. Zwołano posiedzenia Wojewódzkich Zespołów Zarządzania Kryzysowego, na którym Wojewódzcy Lekarze Weterynarii zreferowali ustalenia ze spotkań wojewódzkich sztabów zarządzania kryzysowego w sprawie wdrożonych działań.

Zdecydowano o podjęciu współpracy z Inspekcją Transportu Drogowego, Policją, Strażą Graniczną oraz Krajową Administracją Skarbową w obszarze zintensyfikowania na granicy polsko-słowackiej oraz częściowo z Czechami kontroli wszystkich środków transportu

przewożących zwierzęta z terytoriów Słowacji i Czech do/przez terytorium Polski, ustawieniu stacji dezynfekcyjnych lub wyposażenia głównych drogowych przejść granicznych w maty lub niecki dezynfekcyjne oraz podjęciu działań informacyjnych w zagrożonym regionie.

Ponadto 8 marca br. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 marca 2025 r. w sprawie zakazu wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwierząt, produktów i przedmiotów, które mogą przenosić pryszczycę[11]. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, obowiązuje zakaz przywozu wybranych towarów z Węgier oraz z części obszaru Słowacji. Rozporządzenie to obowiązywało do czasu wydania przez KE decyzji w sprawie zakazu handlu zwierzętami lub produktami, które mogą przenosić tę chorobę. Decyzja taka został przyjęta przez Komisję 11 marca br.

W kontekście wspierania hodowców trzody chlewnej w zakresie systemów bioasekuracyjnych, informuję, że potencjalna możliwość finansowania istnieje w ramach PS WPR, gdzie przewidziano interwencję I.10.3 Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF.

Wsparcie można uzyskać na inwestycje dotyczące bioasekuracji, w tym wykonanie ogrodzenia chlewni i zakup urządzeń służących bioasekuracji.

O wsparcie może się ubiegać gospodarstwo, w którym minimalna średnioroczna liczba świń w stadzie wynosi co najmniej 50 sztuk albo co najmniej 27 sztuk zarejestrowanych na terenie nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja w przypadku prowadzenia produkcji metodami ekologicznymi.
W przypadku prowadzenia chowu lub hodowli ras rodzimych: puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra, objętych programami ochrony zasobów genetycznych lub świń czystych ras - warunek dotyczący liczby świń w stadzie nie obowiązuje.
Pomocą mogą być objęte w szczególności inwestycje związane z:

- budową, przebudową, remontem budynków lub budowli służących bioasekuracji, takich jak np.: niecki dezynfekcyjne, magazyny do przechowywania słomy dla świń,
- wykonaniem ogrodzenia spełniającego warunki bioasekuracji, które będzie posiadać zamykane bramy wjazdowe i furtki,
- zakupem urządzeń służących bioasekuracji, takich jak np.: brama, kurtyna lub tunel,
- zakupem i posadowieniem silosu na paszę gotową do bezpośredniego spożycia przez świnie lub silosu na zboże przeznaczone na paszę,
- wykonaniem inwestycji umożliwiającej utrzymywanie świń w gospodarstwie rolnym w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej beneficjentowi w ramach tego instrumentu wsparcia, nie może przekroczyć 100 tys. zł. Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 tys. zł.

W ramach kryteriów wyboru tej interwencji szczególny nacisk kładzie się na wsparcie średnich i dużych gospodarstw, które odgrywają kluczową rolę w sektorze. Najwięcej punktów w kryteriach wyboru mogą uzyskać średnie i duże gospodarstwa – 6 punktów otrzymają gospodarstwa z produkcją powyżej 50 i nie więcej niż 800 DJP.
Intensywność pomocy wynosi do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji lub do 80% ustalonych stawek.
Szczegółowe informacje dotyczące wsparcia w ramach ASF znajdują się na stronie internetowej ARiMR, poniżej link: https://www.gov.pl/web/arimr/nabor-27-czerwiec---25-sierpien-2024-r i zostaną zaktualizowane przed kolejnym naborem. Kolejny nabór na interwencję I.10.3 jest planowany od 2 września do 1 października 2025 r.

Producenci świń, bydła, owiec, kóz, koni lub drobiu mogą wnioskować dwa razy w roku do ARiMR za pośrednictwem formularza udostępnionego na Platformie Usług Elektronicznych ARiMR o refundację 70% składki ubezpieczenia od ryzyka strat w dochodach w produkcji świń, bydła, owiec, kóz, koni lub drobiu spowodowanych wystąpieniem chorób zakaźnych zwierząt.

Ochroną ubezpieczeniową objęte zostaną straty, które przekroczą 20% średniej rocznej produkcji z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu wcześniejszych lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej.

Stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy w ramach narzędzi zarządzania ryzykiem w formie wkładów finansowych na rzecz składek w ramach systemów ubezpieczeń w ramach PS WPR na lata 2023-2027[12] ARiMR udziela pomocy rolnikowi, który spełnia warunki określone w § 2 i 3 tego rozporządzenia oraz przedłoży w ARiMR wniosek wraz ze stosownymi załącznikami.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, nabory wniosków o refundację 70% składki ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od ryzyka strat w dochodach spowodowanych wystąpieniem chorób zakaźnych są ogłaszane przez Prezesa ARiMR dwa razy w roku.

W I naborze wniosków w 2025 r. (od 27 stycznia do 28 lutego 2025 r.) w ramach interwencji: Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, producenci rolni złożyli 530 wniosków.

Ponadto, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa[13], producenci rolni, w tym producenci trzody chlewnej mogą ubiegać się o:

a) refundację do 100% wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją:

Pomoc skierowana jest do producenta rolnego, który prowadzi gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz który utrzymuje w gospodarstwie, o którym mowa powyżej zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (Sus scrofa).

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków na:

a. zakup mat dezynfekcyjnych,
b. zakup sprzętu do wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych,
c. zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego,
d. zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnie, przed dostępem zwierząt domowych,
e. przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne – w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń.

Termin składania wniosków w danym roku kalendarzowym minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania tych wniosków;

b) dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich:

Pomoc polega na finansowaniu lub dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku m.in. świnie, ponoszonych przez producenta rolnego prowadzącego gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej, będącego mikroprzedsiębiorcą, małym albo średnim przedsiębiorcą.

Pomoc jest udzielana producentom rolnym za pośrednictwem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania lub spalania padłych zwierząt gospodarskich.

Wysokość pomocy wynosi:

1) 100% kosztów zbioru i transportu każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;

2) 75% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, niepodlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) zgodnie z przepisami rozporządzenia wymienionego w pkt 2, lub z gatunku świnie lub konie.

Natomiast producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem **afrykańskiego pomoru świń (ASF)** mogą ubiegać się o:

a) **pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń:**

Celem pomocy jest wsparcie producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń.

Kwota pomocy stanowi iloczyn średniej rocznej liczby świń utrzymywanych w gospodarstwie w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym został wprowadzony zakaz (jednak nie więcej niż 200 sztuk dla jednego producenta świń), i kwoty 1 zł oraz liczby dni w danym roku kalendarzowym obowiązywania zakazu.

Średnią roczną liczbę świń ustala się na podstawie danych zawartych w rejestrze zwierząt gospodarskich i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt[(14)], jako iloraz sumy świń utrzymywanych w gospodarstwie w ostatnim dniu każdego miesiąca z 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym wprowadzono zakaz i liczby miesięcy, przez które świnie były utrzymywane w gospodarstwie.
Pomoc jest udzielana za okres obowiązywania zakazu.

b) **preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF:**

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
- kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu,
- roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku
- ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych,

- sadzeniaków ziemniaka;
- loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
- maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
- innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Wysokość kredytu nie może przekroczyć:

- 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
- 100 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;
- 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
- 800 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- 1 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 oprocentowania, jednak nie mniej niż 1%. Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

c) nieoprocentowaną pożyczkę dla producentów świń na obszarze ASF na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych:

Pożyczka jest udzielana producentom świń, tj. producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy utrzymywali świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt [(14)], położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

1) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń[(15)] lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605[(16)] lub,

2) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Wniosek o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych należy złożyć w Biurze Powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń.

Pragnę podkreślić, że działania związane z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt w Polsce są traktowane przez Ministerstwo Rolnictwo i Rozwoju Wsi oraz polskie służby weterynaryjne z Głównym Lekarzem Weterynarii na czele bardzo poważnie. Bieżąca sytuacja epizootyczna na terytorium kraju, ale również w Europie, jest na bieżąco monitorowana, a podejmowane działania są adekwatne do potencjalnego ryzyka związanego z daną chorobą.

Ad 4. Powołanie stałych komisji gminnych ds. szacowania szkód.

Powszechnie obowiązujące przepisy nie regulują szczegółów powoływania oraz funkcjonowania komisji szacujących szkody w gospodarstwach rolnych dotkniętych skutkami niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, komisja powoływana jest przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, w tym suszy. Mając na uwadze powyższe powołanie komisji gminnych do spraw szacowania szkód w gospodarstwach rolnych oraz okres, na jaki są powoływane, pozostaje w gestii wojewody.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

(1) ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno spożywczych (Dz.U.z 2023 r. poz. 1980).
(2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat (Dz.U. z 2015 r. poz. 2328).
(3) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 12).
(4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr

999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz.Urz.UE.L 2017 Nr 95, str. 1);

(5) Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.

(6) Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.

(7) Dz. U. z 2023 r. poz. 1075.

(8) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1882 z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie stosowania niektórych przepisów dotyczących zapobiegania chorobom oraz ich zwalczania do kategorii chorób umieszczonych w wykazie oraz ustanawiającym wykaz gatunków i grup gatunków, z którymi wiąże się znaczne ryzyko rozprzestrzeniania się chorób umieszczonych w tym wykazie (Dz. Urz. UE L 308 z 04.12.2018, str. 21, z późn. zm.);

(9) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. z 2019 r. poz. 2161, z późn. zm.);

(10) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. z 2022 r. poz. 768 oraz z 2023 r. poz. 2225);

(11) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 marca 2025 r. w sprawie zakazu wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zwierząt, produktów i przedmiotów, które mogą przenosić pryszczycę (Dz. U. poz. 284).

(12) Dz.U. 2024 poz. 355.

(13) Dz. U. poz. 187, z późn. zm.

(14) Dz.U. 2023 poz. 1815.

(15) Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.

(16) Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65, z późn. zm.